

Asztaldísz - Írószekrény alakú, kihúzható fiókokkal

Kerámia- és üveggyűjtemény

Leltári szám:	18281.a-o 
Gyár / műhely:	tatai fajanszmanufaktúra
Készítés ideje:	1781
Készítés helye:	Tata
Jelzés:	alján: T; hátoldalán: den Agusty / 1781
Anyag:	fajansz
Technika:	fehér ónmázzal fedett; formába préselt elemekből összeállított; mintázott elemekkel; színes mázzakkal festett
Méretetek:	magasság: 44 cm szélesség: 26 cm mélység: 15 cm

A tatai fajanszmanufaktúrát gróf Esterházy József (?–1759) alapította 1758-ban. A tatai fajanszok finoman mintázott és festett darabok, ugyanakkor szembeötlő a holicsi fajanszokkal való hasonlóságuk. Ennek oka, hogy a 18. század hatvanas éveinek végén számos kiváló holicsi mester települt át Tatára, köztük Schweiger Antal szobrász, Deutscher Pál festő, Pram András modellkészítő. A manufaktúra kiemelkedő színvonalú darabjainak készítése az 1772-1789 közötti időszakra tehető.

A holicsi mintakincstől eltérő az ún. architektonikus asztaldíszek sora, a különféle diadalívket, pagodákat, kapukat formázó darabok között is kiemelkedő kvalitásúak a bútorokat utánzó plasztikák.

A magyar fajanszgyűjtemény ritkasága kicsinyített mása egy augsburgi eredetű, majd osztrák és magyar területen is igen elterjedt írószekrény-típusnak. A dísz tárgy arányaiban pontosan követi a bútort, a szélesebb két fiókos alsó, és a sokfiókos felső részt egy – eredeti formájában lehajtható írólappal ellátott – alacsony, zömök elem köti össze, a sík oldallapok és lendületesen ívelt homloklapokkal készült, tört ívű, csigavonalas zárópárkányát *rocaille*-os dísz koronázza. Technikai bravúr, hogy a szekrényke tizennégy fiókja kihúzható. A dísz tárgy festése faerezetet imitál, a fiókokon és az oldallapokon huszonnégy különféle, fehér alapon színesen festett miniatűr tájképcske látható.

Az asztaldísz a korábbi publikációkban ékszerként, máshol "tabernákulum alakú szekrényként", fűszerként került leírásra funkcióját pontosan nem ismerjük. A tárgy festetlen hátoldalán olvasható dátum: *den Agusty/1781* minden bizonnyal a készítés dátumát jelöli.

Irodalom

- Szerk.: Horváth Hilda, Szilágyi András: *Remekművek az Iparművészeti Múzeum gyűjteményéből. (Kézirat)*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 2010. - Nr. 91. (Balla Gabriella)
- Szerk.: Pataki Judit: *Az idő sodrában. Az Iparművészeti Múzeum gyűjteményeinek története*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 2006. - Nr. 128. (Balla Gabriella)
- szerző: Dr. Horváth Hilda: *Iparművészeti kincsek Magyarországon*. Athenaeum Kiadó, Budapest, 2000. - Nr. 29.
- Szerk.: Pataki Judit: *Művészet és Mesterség. CD-ROM*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1999. - kerámia 30.
- Szerk.: Lovag Zsuzsa: *Az Iparművészeti Múzeum. (kézirat)*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1994. - Nr. SZ/67.
- Szerk.: Szilágyi András, Péter Márta: *Barokk és rokokó. Az európai iparművészet stíluskorszakai*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1990. - Nr. 6.107. (Weiner Piroška)
- Szerk.: Miklós Pál: *Az Iparművészeti Múzeum gyűjteményei*. Magyar Helikon, Budapest, 1979. - p. 183.
- Szerk.: Radocsay Dénes, Farkas Zsuzsanna: *Az európai iparművészet remekei. Száz éves az Iparművészeti Múzeum 1872-1972*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1972. - Nr. 287.



